

Sayı : B.02.0.006-16/1200

24.11.2008

Konu :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 27/10/2008 tarihli ve KAN.KAR.
MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5206-9142/19491 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 30/10/2008 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-94-16/4352 sayılı yazısı
c) 17/11/2008 tarihli ve B.02.2.TCM.0.00.00.00-2008-ÖKM-D/122/61647 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızca kendileri adına koordinatörlüğümde cevap verilmesi tensip olunan 7/5206 sayılı yazılı soru önergesi konusunda Bakanlığım ilgili kuruluşu T.C.Merkez Bankası Başkanlığı'ndan alınan ilgi (c) yazı ve ekinin sureti ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerine arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Devlet Bakanı

Ek : İlgi (c) Yazı ve ekinin sureti (4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

ANONİM ŞİRKETİ

SERMAYESİ : YTL 25.000

İDARE MERKEZİ : ANKARA

İDARE MERKEZİ

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz :

B.02.2.TCM.0.00.00.00

2008-ÖKM-D/ 122

ANKARA, 17.11.2008

61647

T.C. DEVLET BAKANLIĞI

(Sayın Mehmet ŞİMŞEK)

ANKARA

İlgi: 31.10.2008 tarih ve B.02.0.006/(16)1143 sayılı Evrak Akış Talimat Formu.

İlgide kayıtlı Evrak Akış Talimat Formu ekinde Bankamıza ulaşan İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil'in Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a tevcih ettiği, 7/5206 sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup Bankamız değerlendirmeleri ilişikte gönderilmektedir.

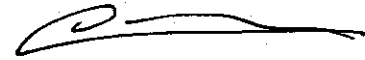
Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

İdare Merkezi

DURMUŞ YILMAZ
Başkan

Dr. Erdem BAŞÇI
Başkan Yardımcısı

Ek: 1 (3 sayfa)

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
1200
17.11.2008

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN BİHLUN TAMAYLIGİL'İN
BAŞBAKAN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ**

7/5206 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN

**TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASININ
DEĞERLENDİRMESİ**

1) 2007 TCMB Yıllık Raporu'nda belirtildiği kadarıyla, TCMB'nin rezerv yönetimi sırasında alınan riski en alt düzeyde tutmak için muhafazakar bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda döviz rezervlerini yatırıma tabi tuttuğu belirtilmektedir. Bu konuyu uluslararası mali piyasalardaki son gelişmeler ışığında değerlendirir misiniz?

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), benimsemiş olduğu şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri paralelinde, rezerv yönetim ilkeleri ve uygulamaları ile rezerv yönetim sürecinde karşılaşılan risklerin tespit edilip, sınırlandırılması konularında yaptığı "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Rezerv Yönetimi" isimli çalışmayı 28 Temmuz 2003 tarihli "Döviz Rezervlerinin Yönetim İlkeleri" adlı basın duyurusu ile kamuoyuna sunmuş, 1 Eylül 2005 tarihli "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Döviz Rezervlerinin Yönetim İlkeleri" başlıklı basın duyurusu ile yeniden güncelleyerek internet sayfasında yayınlamıştır. Sözü edilen çalışmada da belirtildiği üzere TCMB, 4651 sayılı Kanun ile değişik 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu gereği, döviz rezervlerini ülkenin ekonomik menfaatlerine uygun şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerine göre yönetmektedir. Rezerv yönetim faaliyetlerinde temel olarak piyasa, kredi ve likidite riskleri ile karşılaşmaktadır. TCMB, rezerv yönetimini, söz konusu riskleri en aza indirgeyecek şekilde tasarlanan yatırım stratejilerini ve model portföyleri esas alarak belirlenen limitler dahilinde gerçekleştirmektedir.

Bu çerçevede, kurumsal amaç ve kısıtlar dikkate alınarak oluşturulan ve o yıla ait yatırım stratejisi ve risk yönetim politikasını yansıtan Stratejik Model Portföy (SMP), rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan piyasa riskinin en aza indirilmesi için varlık-yükümlülük uyumu esasına göre oluşturulmaktadır. Bu kapsamda rezervlerin döviz dağılımı, TCMB'nin döviz yükümlülükleri ile gelecek dönemde gerçekleşmesi beklenen nakit akımlarının döviz dağılımına uygun olarak, vade yapısı da söz konusu yükümlülük ve akımların vadesine uyumlu olacak şekilde belirlenerek kur ve faiz oranı risklerinin en

aza indirilmesi sağlanmaktadır. Rezerv yönetimi sırasında yatırım yapılan kıymetlerin çok büyük bir bölümü gelişmiş ülke hazinelerince kendi para birimlerinden ihraç edilen ya da doğrudan garanti edilen menkul kıymetler ile uluslararası kuruluşların ihraçlarından oluştuğu için kredi riski en alt düzeyde kalmaktadır. Bu çerçevede rezerv yönetimi sırasında karşılaşılan kredi riski asıl olarak uluslararası piyasalarda işlem yapılan kuruluşların işleminden doğan yükümlülüklerini yerine getirememeleri olasılığı nedeniyle ortaya çıkmaktadır. Kredi riskinin kontrolü çerçevesinde ise, rezervlerin kredi riskine maruz kalabilecek bölümü SMP içerisinde belirlenen "Global Kredi Riski Limiti" ile sınırlandırılmakta ve bu global limit, rezerv yönetimi sırasında işlem yapılan kuruluşlara işlem limiti olarak dağıtılmaktadır. İşlem yapılan kuruluşların seçiminde, kuruluşun kredi derecesinin belli bir seviyenin üstünde olması şartı aranmakta, bu şartı taşıyan kuruluşlara, uluslararası derecelendirme kuruluşlarından aldıkları kredi notları, bilanço büyüklükleri, zora düşmeleri durumunda destek görme olasılıkları, faaliyet gösterdikleri ülkelerin kredi notları ve finansal analist görüşleri gibi değişkenleri dikkate alan Merkez Bankası'na geliştirilmiş olan kurum içi derecelendirme modelinin sonuçları ve ilgili kuruluşların sermaye büyüklüklerine göre limit tanınmaktadır. Tanınan bu limitler sürekli takip edilerek düzenli aralıklarla güncellenmekle birlikte, limit tanınan kuruluşlarla ilgili haberler ve diğer piyasa kaynaklı göstergeler (hisse senedi fiyatları, CDS sözleşmelerinin primleri vb.) yakından takip edilerek gerek görülen hallerde kuruluşların limitlerinin azaltılması veya tamamen kaldırılması yoluna gidilebilmektedir. Rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan likidite riskinin yönetimi ise, aktif ikincil piyasaya sahip, her an nakde çevrilebilir (likit) varlıklara yatırım yapılarak gerçekleştirilmektedir. Buna ek olarak, rezerv varlıkları farklı vadelerde likidite sağlayacak şekilde alt portföylere ayrılarak daha etkin bir likidite yönetiminin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

2)Uluslararası piyasaları şiddetli biçimde sarsan bu kriz sürecinde, TCMB tarafından muhabirleri nezdinde tutulan döviz ve altın rezervleriyle ilgili olarak olası bir risk ihtimali söz konusu mudur? Böyle bir riskin oluşmaması için alınmış ve alınması düşünülen tedbir kararları var mıdır?

Son dönemde uluslararası piyasalarda yaşanan finansal kriz TCMB'nin döviz rezerv yönetimi sırasında karşılaştığı kredi, piyasa ve likidite risklerini artırmıştır. Finansal piyasalardaki oynaklığın artması ve finansal kuruluşların durumlarında görülen bozulma, diğer ülke merkez bankaları gibi TCMB'nin de başta kredi riski olmak üzere söz konusu risklere ilişkin algısını artırarak, ihtiyatlı yönetim biçimini daha da

sıkılaştırmasına neden olmuştur. TCMB, benimsediği ihtiyatlı yatırım ilkesi çerçevesinde, uluslararası piyasalardaki krizin tetikleyicisi olan yüksek riskli ve karmaşık yapılı yatırım araçlarına rezerv portföyünde yer vermediğinden kredi piyasalarındaki bozulmadan doğrudan etkilenmemiştir. Ancak, uluslararası bankacılık sisteminin neredeyse tamamının bu gelişmelerden etkilenmesi nedeniyle rezerv yönetimi sırasında işlem yapılan finansal kuruluşların yarattığı kredi riski önemli ölçüde arttığından, söz konusu kuruluşlar daha yakından takibe alınmıştır. Bu kapsamda, kuruluş işlem limitleri yeni gelişmelere ve haberlere paralel olarak sürekli güncellenmiş, bu süreç içinde kredi kalitesi bozulan bazı kuruluşlarla işlem yapılmasına son verilmiştir. Kredi riski konusundaki bu ihtiyatlı yaklaşım sonucunda TCMB'nin iflas eden finansal kuruluşlar ile herhangi bir işlem bağlantısı olmadığından/kalmadığından döviz rezervlerimizde herhangi bir kayıp olmamıştır. Sonuç olarak, döviz rezervlerimizin büyük bir kısmının, yüksek kredi notlarına sahip ülkelerin kendi paraları cinsinden ihraç ettikleri veya doğrudan garanti ettikleri menkul kıymetlere ve uluslararası kuruluşların ihraçlarına yatırılmış olması ve TCMB yatırımlarının kredi değerlilikleri çok yüksek olan bankalar nezdinde ve çok kısa vadeli olarak yapılması, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında taşınan kredi riskini önemli ölçüde sınırlamaktadır.

Bankamız, rezervleri arasında yer alan altın mevcutlarını yatırım amaçlı olmaktan çok stratejik varlık olarak değerlendirdiğinden bu konuda herhangi bir kredi riskine maruz kalmamaktadır.

Sonuç olarak, son dönemde uluslararası piyasalarda yaşanan finansal kriz, başta bankacılık sektörü olmak üzere tüm kuruluşların finansal risklerini kaçınılmaz olarak artırmıştır. Ancak, Bankamızın rezerv yönetiminde izlediği riskten kaçınma tavrı ve finansal kriz dönemlerinde bu tavrını daha da sıkılaştırması, rezervlerimizin güvenli ülke, kuruluş ve piyasalarda yatırıma tabi tutulmasını ve yapılan bu yatırımlar nedeniyle finansal kriz dönemleri de dahil olmak üzere kayba uğramamayı beraberinde getirmektedir.